

Uke 51

20. desember: Katharina fra Bora Nonne, mor, og prestekone (1499 - 1552)

Katharina var født den 29. januar i 1499 i Sachsen. Hun var fra en adelig, men fattig familie og ble 6 år gammel sendt på klosterskole. 16 år gammel avla hun klosterløftene. Grepet av reformasjonens tanker rømte hun sammen med flere andre nonner påskeaften 1523 fra klosteret. Jeg tolker det som en flukt fra en ufrivillig "forlovelse" med kirken. De søkte ly hos Martin Luther som skaffet ektemenn til alle. Katharina giftet seg med Martin Luther den 13. juni i 1525. Hun klarte å administrere ektemannen og hans kaotiske hverdag og fikk dermed en stor betydning for kirkehistorien.

Ekteparet Luther bodde i et tidligere augustinerkloster som Katharina fikk ombygd og omorganisert til et mønsterbruk. Der skapte hun et gjestfritt hjem for sine 6 barn og 11 fosterbarn, hvor det i tillegg til tjenestefolk krydde av studenter og besøkende. I gjennomsnitt satt det 40 personer ved middagsbordet.

Katharina fra Bora regnes av mange som grunnlegger av det protestantiske prestehjemmet. Gjennom flere århundre har prestegårder i mange bygder vært institusjoner som formidlet kristen tro, kunnskap og kultur, slik som de keltiske klostrene gjorde i de keltiske landene 1000 år tidligere.

Etter at Martin Luther døde i 1546, ble det svært vanskelige år for Katharina og barna. Krig, uår og i tillegg stridigheter blant lutherske venner gjorde familien hjemløs og delvis venneløs. De overlevde takket være pengegaver fra den danske kongen. Katharina døde 5 dager før jul i 1552 på flukt til Torgau.

Bønn: Kom Jesus! Vær vår hyttes gjest! Hold selv i oss din julefest!

Da skal med Davidharpens klang deg takke høyt vår nyårs-sang.

(N.F.S. Grundtvig etter M. Luthers "Vom Himmel hoch" i Norsk Salmebok 52,7)

Bibeltekster: Sal 130 Fil 4,4-7 Matt 1,18-25

Jeg er gaven, jeg er den fattige, jeg er julenattens menneskebarn.

Jeg er Guds Sønn som står i døren mandag morgen for å søke mine gaver.

(fra Carmina Gadelica, i D. Adam/K. Hjemdahl: Visdomsord fra kelterne, s.41)

Andre merkedager:

20. desember: Erik Pontoppidan (24.8.1698 – 20.12.1764) var en dansk teolog og forfatter, preget av pietismen. I 1748 ble han biskop i Bergen, og i 1755 rektor for universitetet i København. Hans bok "Sandhet til gudfryktighet" fra 1737/38 er en forklaring av Luthers katekisme som har fått stor betydning for kristenlivet i Norge.

21. desember: Thomasmesse (primstav) er til minne om apostelen Thomas som i følge legendene døde som martyr i India. Siden innføringen av den gregorianske kalenderen (i Norge siden år 1700, se 13. desember) har Thomasmessen vært kvelden før årets lengste natt og årets korteste dag (vintersolhverv) på 22. desember.

21. desember: Johan Martin Wisløff (30.12.1873 – 21.12.1944) var fra 1912 generalsekretær i Indremisjonsselskapet. Han har utgitt en rekke oppbyggelige skrifter.

23. desember: Tollesmesse (primstav) på Lille julaften er til minne om den islandske biskop Thoralak (1133 – 1193).